

JÄMSTÄLLDHETSPOLITIK OCH SKOLAN – INTRODUKTIONSUNDERLAG FÖR DE JÄMSTÄLLDHETSFRÄMJANDE ÅTGÄRDerna INOM UTBILDNINGEN 2012–2015

Här kommer riktlinjerna för jämställdhet i skola på regeringsnivå att introduceras, vilket ger en föräning om vilka förändringar man kan vänta sig i skolan under de närmaste åren. Regeringsprogrammet och regeringens jämställdhetsprogram kan diskuteras i lärarrummet, med föräldrar, tillsammans med elever eller i jämställdhetsgruppen.

Regeringsprogrammet 2011–2015

I regeringsprogrammet nämns skola och jämställdhet enligt följande:

”I all utbildning, vetenskap, kultur, idrott och motion samt ungdomsarbete ska likställighetsprincipen följas [---] Regeringen vill minska de könsrelaterade skillnaderna i fråga om kunskapsresultat, deltagande i utbildningen och fullföljande av utbildningen och dämpa tendensen att utbildning går i arv [---] I utbildningen arbetar man systematiskt för jämställdhet och likabehandling [---] En utvärdering ska göras om hur den nya antagningen av studerande inverkar på jämställdheten mellan könen och sättet på vilket utbildning går i arv. Målen för bättre jämställdhet mellan könen tas in i det planerings- och utvecklingsarbete som gäller fostran och utbildning.”¹

Kommentar: Detta innebär att under den nuvarande regeringsperioden 2011–2015 ska olika jämställdhetsfrämjande åtgärder genomföras för att skapa en mer jämställd skola, även inom den grundläggande utbildningen.

¹ sid. 25. Teoksessa Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2012–2015. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkaisuja 2012:10. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=5197397&name=DLFE-21812.pdf

Regeringens jämsällldhetsprogram 2012–2015

Formuleringarna om skola och jämsällldhet som ingår i regeringsprogrammet, specificeras i regeringens jämsällldhetsprogram 2012–2015, främst i kapitel ”3.4 Främjande av jämsällldheten mellan könen och minskning av segregationen inom utbildning och forskning”.

Regeringens jämsällldhetsprogram kommer troligen att leda till en revidering av jämsällldhetslagen:

”Stadgarna rörande jämsällldhetsplaneringen i läroanstalterna utarbetades i riksdagen i samband med revisionen år 2005. Då beslöts det att den grundläggande utbildningen lämnas utanför åläggandet om jämsällldhetsplaneringen. Man har följt med jämsällldhetsplaneringen i läroanstalterna och kunnat konstatera att den fungerar väl för att främja förverkligandet av jämsällldhet mellan könen.”²

Arbetet för att främja jämsällldheten inom utbildningen kan göras på många olika sätt. I samband med olika slag av jämsällldhetsprojekt har man fått erfarenhet bland annat av läroanstalternas olika verksamhetsmodeller och välfungerande metoder, och dessa har publicerats i rapporter och i guider som stöd för de yrkesverksamma inom fostran och utbildning. För att jämsällldhetsarbetet ska bli en befäst del av läroanstalternas verksamhet ser det emellertid ut som om det förutsätts en revision av jämsällldhetslagen, som gör jämsällldhetsplanering obligatorisk för läroanstalterna. Enligt den gällande lagens § 6 b har läroanstalternas operativa jämsällldhetsplanering visat sig vara ett välfungerande verktyg för jämsällldheten, då man ända upp på ledningsnivå har förbundet sig till den och då de unga har varit delaktiga tillsammans med personalen. Jämsällldhetslagens stadgar som berör utbildning och fostran stödjer och kompletterar för sin del utbildningsområdets egen lagstiftning.³ (Vår översättning av den finska originaltexten.)

Kommentar: Det centrala målet är att etablera köns- och jämsällldhetsmedveten styrning och undervisning som normal praxis från och med förskolepedagogiken. Det betyder ett aktivt främjande av jämsällldheten på tre olika sätt:

1. det aktiva jämsällldhetsfrämjandet mellan könen inkluderas som en målsättning i de nya läroplans- och examensgrunderna,
2. elev- och studiehandledningen utvecklas ur ett jämsällldhetsperspektiv samt
3. läromedel som är könsmedvetna och minskar könssegregation utvecklas.

² sid. 3. Ur *Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta* 28.6.2012 http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=5069262&name=DLFE-21107.pdf

³ ibid sid. 13.

Plan för jämsällldhetsarbetet

Regeringens jämsällldhetsprogram föreslår att den grundläggande utbildningen också kommer att omfattas av skyldigheten att uppföra en plan för jämsällldhet.

Jämsällldhetsplanen ska fungera som ett verktyg som man kan använda i och följa upp det jämsällldhetsfrämjande arbetet med. Arbetet i skolan handlar om att trygga en könsmedveten undervisning, att förebygga och förhindra sexuella trakasserier och andra trakasserier på grund av kön samt att förhindra våld.

”När jämsällldheten mellan könen främjas inom utbildningen beaktas pojkars och flickors behov, och de uppmuntras att fatta beslut om sin utbildning utifrån sina individuella egenskaper och styrkor – inte utifrån könet.”⁴

Kommentar: Ett åtgärdsprogram för jämsällldhet inom utbildningen har färdigställt. I programmet behandlas bland annat behovet av att främja könsperspektivet och kunskap om jämsällldhet i hela skolans verksamhet, speciellt i studievägledning och undervisning samt att minska könsskillnaderna inom inläring och könssegregeringen inom utbildning.

⁴ sid. 22 ur Regeringens jämsällldhetsprogram 2012—2015
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=5197397&name=DLFE-21813.pdf

